

ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

The Study of the Administration and Education Management using School – Based Management in Primary Educational Service Area 2 of Kalasin Provincial

พรหมมินทร์ ประทุมตา (Phommin Prathumta)* รศ.ดร.วิทร วิภาหส์น (Dr.Vitorn Vipahasana)**

ดร. ยุทธสิทธิ์ จันทร์คูเมือง (Dr.Yuttasitti Junkhumuang)***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ ตำแหน่งงาน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร สถานศึกษา และข้าราชการครู กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักของเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระหว่าง เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่งงาน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามทางการวิจัย
  - 3.1 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการวางแผน การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความถนัด ทักษะ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการเรียนการสอน
  - 3.2 ด้านยกระดับคุณภาพครู ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาทักษะการคิด พัฒนาเทคนิคการสอน
  - 3.3 ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา สร้างความเท่าเทียมผลประโยชน์ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่
  - 3.4 ด้านการรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา มีการเจรจาเปิดเผย จริงใจ และแสวงหาทางออกที่ดี
  - 3.5 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารต้องพยายามสร้างความเลื่อมใส ศรัทธา ปฏิบัติตนเป็นผู้นำอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ศึกษาสภาพการบริหาร การจัดการศึกษา โรงเรียนเป็นฐาน

Keyword: The Study of the Administration, Education Management, School-Based

* นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล อุตรธานี

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล อุตรธานี

*** อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล อุตรธานี

ABSTRACT

The Study is aims at 1) study the management of the school as a base 2) study the management of the school as a school in the district primary education Kalasin District 2 by sex, age, educational qualification. education Work experience And Position 3) the recommendation of management education using the school as a base. The samples include executive vice school administrators. And Teachers Be the samples according to the Krejcie and Morgan had a sample of 324 people from a simple random sampling method. Tools used in research questionnaires, rating scales. The reliability of statistics used in 0.96.

The research found that

1. The level of compliance in the management of school education using the school as a base in the area of primary education by all groups of Kalasin District 2 at a high level.
2. The comparison between gender, age, marital status Management Qualification Qualification. Work experience And Position Answerer The difference was statistically significant level. 05.
3. The recommendation of the research respondents.
  - 3.1 Management Should be planned Education for the knowledge, aptitude, skills to achieve success in teaching.
  - 3.2 The lifting teacher quality The management should provide training to develop thinking skills. Developing teaching techniques
  - 3.3 The justice of supervisors. Equality benefit from duty.
  - 3.4 The comments of subordinates. A sincere and open dialogue to seek a better solution.
  - 3.5 Leadership Management will try to mold religious faith practice true leadership

บทนำ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหาร นอกจากนี้ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการศึกษาแห่งชาติ มุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้านให้เป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ สามารถพัฒนาความคิด วิเคราะห์ปัญหา มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย พัฒนาดตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

ได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารโดยความโปร่งใสให้ สาธารณชนตรวจสอบได้ รวมทั้งการบริหารงานได้อย่างอิสระในการตัดสินใจและการสั่งการ ข้อมทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความเชื่อถือ ศรัทธา ให้ความไว้วางใจในการบริหารงาน ซึ่งอาจส่งผลให้ครูเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สำหรับนโยบายการปฏิรูประบบการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้การปรับระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้งนี้เพื่อให้เป็นยุทธศาสตร์ และได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการไว้ 5 ประการ ได้แก่ ปรับระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เร่งรัดการ

กระจายอำนาจให้กับสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคม และส่งเสริมการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์เขต 2
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระหว่างด้านการบริหารจัดการ ด้านการยกระดับคุณภาพครู ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้ใต้บังคับบัญชา ด้านความเป็นผู้นำ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและตำแหน่งงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้ง 5 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,686 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 324 คน ได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำแนกตามกลุ่มอำเภอของสถานศึกษาโดยมีวิธีการ ดังนี้

- 2.1 จำแนกประชากรออกตามกลุ่มอำเภอของสถานศึกษา
- 2.2 คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด โดยใช้ตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)
- 2.3 คำนวณตัวอย่างแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของประชากร
- 2.4 สุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการนัดหมายกำหนดการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 15-20 วัน และติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดระเบียบข้อมูลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการทั้ง 5 หลักการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation S.D.) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง โดยกำหนดดังนี้ (Likert อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ, 2542: 124) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับมากที่สุด
 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับมาก
 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับปานกลาง
 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับน้อย
 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	50	15.40
2. หญิง	274	84.60
รวม	324	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และเป็นเพศหญิง จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 2 ในภาพรวม

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.87	.96	มาก	2
2. ด้านการยกระดับคุณภาพครู	3.86	.35	มาก	3
3. ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา	3.89	.44	มาก	1
4. ด้านการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา	3.81	.48	มาก	4
5. ด้านความเป็นผู้นำ	3.71	.43	มาก	5
รวม	3.83	0.30		

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 2 มีสภาพการบริหารในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการยกระดับคุณภาพครู ($\bar{X} = 3.86$) ด้านขกระดับคุณภาพครู ($\bar{X} = 3.86$) และด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.71$)

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และเป็นเพศหญิง จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 เมื่อพิจารณาอายุมาก อายุ 16 – 35 ปี ขึ้นไป จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 89.50 รองลงมา อายุ 36 – 40 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 เมื่อพิจารณาสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมาสมรส จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 เมื่อพิจารณาวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 วุฒิกการศึกษาปริญญาโท มาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป มาก จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมา 11-15 ปี จำนวน 66 คน และน้อยสุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 เมื่อพิจารณาดำแหน่งข้าราชการครู มากที่สุด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 81.80 รองลงมารองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70 และผู้บริหาร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

2. ผู้บริหารใน โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 มีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการยกระดับคุณภาพครู ด้านยกระดับคุณภาพครู และด้านความเป็นผู้นำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารจัดการโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้บริหารให้อิสระในการตัดสินใจสั่งการในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และผู้บริหารกระจายงานเป็นฝ่ายๆ ปรับโครงสร้างการจัดองค์กรภายในสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นระดับสายชั้น แยกงานและแบ่งงานอย่างชัดเจน และเหมาะสม ประเด็นรองลงมาได้แก่ ผู้บริหารขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และผู้บริหารพัฒนาโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาของตนเอง

2.2 ด้านการยกระดับคุณภาพคุณครูพบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ด้านการยกระดับคุณภาพคุณครูมีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 2 ลำดับแรกคือ คุณครูมีการพัฒนาทักษะการคิดในเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาเทคนิคการสอน/การออกแบบการเรียนรู้ ผู้บริหารเชิญชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทุกด้านเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ส่วนข้อที่ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆคือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใกล้ชิดและมีกาให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง

2.3 ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการบริหารเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผลสำเร็จในการจัดการความขัดแย้งสร้างความพึงพอใจให้กับทุกฝ่าย การสร้างความเท่าเทียมกันในการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ และการบริหารจัดการความขัดแย้งโดยใช้หลักการประนีประนอม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.4 ด้านการรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) คือ รับฟังปัญหาความขัดแย้งด้วยการเจรจาเปิดเผย จริใจและแสวงหาทางออกที่ดี และข้อที่ผู้บริหารในสถานศึกษามีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากคือ แบ่งภาระงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาตามความเหมาะสม ซึ่งแจ้งผลงานตามความเป็นจริงให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทราบและเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา ผู้ได้บังคับบัญชาสามารถหาข้อสรุปโดยรับฟังความคิดเห็นอย่างทั่วถึงเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน

2.5 ด้านลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีสภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านลักษณะการเป็นผู้นำโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับคือการให้ข้าราชการครูผูกพันกับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพยายามสร้างความเลื่อมใสศรัทธาโดยปฏิบัติตนเป็นผู้ที่เป็นผู้นำอย่างแท้จริง การกำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนและให้ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ แสดงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของวิสัยทัศน์อย่างเป็นรูปธรรม และผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งงานและมอบหมายงานที่ชัดเจนสอดคล้องคล่องกับความสามารถของบุคลากร

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. วิทร วิชาห์สน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.ยุทธสิทธิ์ จันทร์คูเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างสูง และด้วยความเมตตาธรรม ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของท่าน จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร: อรุณสภา; 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม: กรุงเทพมหานคร: อรุณสภาลาดพร้าว; 2536 .
- กิตติพงษ์ เมืองยศ. การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2542.
- กิติมา ปรีดีดก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์; 2532.
- เกียรติพงศ์ อุ่นใจ. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2549.
- ถวิล มาตรฐาน. การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ School – Based Management: SBM. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม; 2545.